

B. S. PATIL COLLEGE, PARATWADA

QUESTION BANK

B.A PART-1 (YOGASHASTRA)

B. S. Patil Mahavidyalaya, Paratwada
Question Bank
B.A. Part-1 Sem-I
Subject Name : Yogashastra (Basic Principles of Yoga)

Multiple Choice Question (M.C.Q.)

1. 'योग कर्मसू कौशलम्' ही व्याख्यायांनी दिली आहे.
अ) पातंजल योग सूत्र ब) भगवद्गीता क) हठप्रदीपिका ड) घेरंड संहिता
2. योगाचे ध्येय काय आहे ?
अ) तोडणे ब) व्यायाम क) ध्यान ड) यापैकी नाही
3. 'योग' हा शब्द या धातुपासून आलेला आहे.
अ) यज् ब) युज् क) येज् ड) योज्
4. योगाची मुळ भाषा ही आहे.
अ) मराठी ब) इंग्रजी क) संस्कृत ड) हिंदी
5. महर्षी पतंजलि हे चे अवतार होते.
अ) मार्कण्डेय ऋषि ब) शेषनाग क) विष्णू ड) धन्वन्तरी
6. योगाचा उद्देश हा आहे.
अ) कैवल्य ब) शारीरिक सुदृढता क) ध्यान शिकणे ड) वजन कमी करणे
7. धर्म, अर्थ, काम आणि हे चार पुरुषार्थ आहेत.
अ) समाधी ब) कैवल्य क) कोष ड) यापैकी नाही
8. योगाचा आदिप्रवर्तक कोण होता ?
अ) स्वामी स्वात्माराम ब) शेषनाग क) सूर्यदेव ड) हिरण्यगर्भ
9. याचा अष्टांग योगात अंतर्भाव नाही.
अ) आसन ब) प्रत्याहार क) सामयोग ड) ध्यान
10. अपरिग्रहाचा मध्ये समावेश नाही.
अ) प्राणायाम ब) आसन क) नियम ड) यापैकी सर्व
11. कुर्मासन हे अष्टांगयोगातील ला प्रदर्शित करते.
अ) प्राणायाम ब) ध्यान क) प्रत्याहार ड) नियम
12. यम आणि नियम हे मध्ये स्पष्ट केले आहेत.
अ) हठप्रदीपिका ब) घेरंड संहिता क) पातंजलयोग सूत्र ड) यापैकी सर्व
13. हे बहिरंग योगात समाविष्ट नाही.

28. योगासनांचा अभ्यास केल्याने व्यक्तीला वाटू शकते.
 अ) थकवा ब) शांत क) ताजेतवाने ड) दोन्ही ब) व क)
29. आसनांच्या सरावामुळे हृदय गति
 अ) वाढतेब) कमी होते क) बदल होत नाही ड) बिघडते
30. सामान्य श्वसनाच्या तुलनेत प्राणायाम हा करिता प्रभावी आहे.
 अ) एकाग्रता वाढवणे ब) जागरूकता वाढवणे
 क) मानसिक स्थैर्य ड) यापैकी सर्व
31. भावनांमध्ये बदल झाल्यामुळे श्वसनाचा दर
 अ) वाढतो ब) कमी होतो क) बिघडतो ड) यापैकी नाही
32. श्वसनाचा दर प्रतिमिनीट असतो.
 अ) 16-18 ब) 72-80 क) 30-32 ड) यापैकी नाही
33. योगाचा शिक्षणात महत्वाचा फायदा हा आहे.
 अ) चांगल्या सवयींचा विकास ब) वजन कमी करणे
 क) एकाग्रता वाढवणे ड) हार्मोन्सचे संतुलन
34. योग विद्यार्थ्यांसाठी प्रभावी आहे कारण
 अ) योग भावनाचे नियंत्रण करण्यास मदत करतो
 ब) परिस्थितीशी सामना करण्याची क्षमता वाढवतो
 क) योग एकाग्रता वाढवण्यास मदत करतो
 ड) यापैकी सर्व
35. कोणती संस्था योग दिवस साजरा करते ?
 अ) डब्ल्यू.एच.ओ. ब) युनिसेफ क) आयुष ड) यापैकी नाही
36. 2020 मध्ये योग दिवसाचे घोष वाक्य कोणते होते ?
 अ) योग सर्वांसाठी ब) योग स्वास्थ्याकरिता
 क) वातावरणाकरिता योग ड) योग फार हेल्थ, योग एट होम
37. योग मध्ये सर्वप्रथम अनुसंधान कोणी केले ?
 अ) महात्मा गांधी ब) बी.के.एस. अयंगार
 क) स्वामी रामदेव ड) स्वामी कुवल्यानंद
38. यांना योगगुरु म्हणतात.
 अ) स्वामी कुवल्यानंद ब) स्वामी रामदेव क) बी.के.एस. अयंगार ड) यापैकी नाही
39. लोणावळा करिता प्रसिद्ध आहे.
 अ) अनुसंधान केंद्र ब) स्वास्थ्य केंद्र क) शारीरिक शिक्षण ड) यापैकी नाही
40. योग दिवसमंत्रालयाद्वारे साजरा केला जातो.
 अ) खेळ व क्रिडा ब) आयुष क) स्वास्थ्य ड) यापैकी सर्व

- अ) नियम ब) धारणा क) यम ड) प्राणायाम
56. तपाचा यामध्ये समावेश आहे.
अ) यम ब) नियम क) प्रत्याहार ड) समाधी
57. 'स्थिर आसनम्'
अ) पूर्ण ब) चल क) स्वास्थ्य ड) सुखम्
58. धारणेचा क्रम अष्टांगयोगात आहे.
अ) चौथा ब) सहावा क) सातवा ड) आठवा
59. शारीरिक स्वास्थ्यकरिता महत्वाचे आहे.
अ) षट्कर्म ब) आसन क) प्राणायाम ड) यापैकी सर्व
60. श्वास आत घेणे यास म्हणतात.
अ) रेचकब) कुंभक क) पूरक ड) दिर्घ श्वसन
61. हठप्रदीपिकेनुसार हे हठयोगाचे पहिले अंग आहे.
अ) मुद्रा ब) यम क) प्राणायाम ड) आसन
62. हठयोगात 'ह' म्हणजे
अ) चंद्र ब) सूर्य क) प्राण ड) व्यायाम
63. हठप्रदीपिका यांनी लिहीली.
अ) स्वामी रामानंद ब) स्वामी स्वात्मराम क) स्वामी घेरंड ड) महर्षी पतंजली
64. हठप्रदीपिकेनुसार हा दहा यमांपैकी एका आहे.
अ) दया ब) आस्तिक्य क) दान ड) यापैकी नाही
65. पिंगला ही नासिकेच्या बाजूची नाडी समजली जाते.
अ) उजवी ब) डावी क) मध्य ड) यापैकी नाही
66. हठप्रदीपिके मध्ये कुंभक सांगितले आहेत.
अ) 3 ब) 2 क) 8 ड) 4
67. हठप्रदीपिके मध्ये मुद्रा सांगितल्या आहेत.
अ) 32 ब) 15 क) 10 ड) 5
68. प्राणायामाचे एकूण अंग आहेत.
अ) तिन ब) चार क) दोन ड) यापैकी नाही
69. सामान्य वयस्क व्यक्तीचा सामान्य श्वसन दर प्रतिमिनीट असतो.
अ) 72 ब) 32 क) 18 ड) 7
70. शारीरिक व्यायामाचा फायदा हा आहे.
अ) लवचिकता वाढणे ब) मानसिक स्वास्थ्य
क) शारीरिक सुदृढता ड) यापैकी सर्व
71. करताना पोट रिकामे असावे.

- अ) शारीरिक व्यायाम ब) योगासन क) प्राणायाम ड) यापैकी सर्व
72. योग शिक्षणांचे तीन आधार आहेत, ते म्हणजे तत्वज्ञान, सामाजिक-सांस्कृतिक आणि
- अ) आर्थिक ब) राजकीय क) शारीरिक ड) मानसिक
73. योगाची शिक्षणामधील भूमिका ही आहे.
- अ) व्यक्तीचा सर्वांगीण विकास ब) शारीरिक स्वास्थ्य
क) मानसिक स्वास्थ्य ड) यापैकी सर्व
74. शिक्षणामध्ये योग कमी करून महत्वाची भूमिका निभावतो.
- अ) वजनब) मधुमेह क) ताण ड) डोकेदुखी
75. हे योगशास्त्राचे आंतरराष्ट्रीय ब्रॅन्ड अॅम्बॅसॅडर म्हणून ओळखले जातात.
- अ) स्वामी विवेकानंद ब) महात्मा गांधी
क) बी.के.एस. अयंगर ड) स्वामी रामदेव
76. गुरुकुल कांगडी विश्वविद्यालय हे येथे आहे.
- अ) लोणावला ब) दिल्ली क) बंगलोर ड) हरिद्वार
77. यांना योगगुरु म्हणून ओळखले जाते.
- अ) स्वामी सत्यानंद ब) स्वामी विवेकानंद
क) स्वामी रामदेव ड) यापैकी नाही
78. हयांनी सर्वप्रथम योगात अनुसंधान केले.
- अ) स्वामी कुवल्यानंद ब) स्वामी रामदेव
क) महात्मा गांधी ड) बी.के.एस. अयंगर
79. आंतरराष्ट्रीय योग दिन हा ला साजरा केला जातो.
- अ) 23 मार्च ब) 21 जून क) 21 जुलै ड) 21 एप्रिल
80. कैवल्यधाम अनुसंधान केंद्र हे येथे आहे.
- अ) मुंगेर ब) अमरावती क) लोणावला ड) बंगलोर

Short Answer Type Question

1. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोनवर)

- अ) योगाचा अर्थ आणि व्याख्या
- ब) योगाचे ध्येय आणि उद्दिष्टे
- क) योगविषयीचे गैरसमज

2. टिपणे लिहा (कोणतेही दोनवर)

- अ) यम-नियम
- ब) आसन
- क) प्राणायाम

ड) प्रत्याहार

3. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

- अ) सत्य
- ब) अहिंसा
- क) अस्तेय

4. टिपणे लिहा. (कोणतेही दोन)

- अ) शौच
- ब) संतोष
- क) तप

5. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

- i) आसन
- ii) कुंभक
- iii) कपालभाती

6. टिपणे लिहा.

- 1) धौती
- 2) नेती

7. जोड्या लावा :

1) आसन	अ) वमन
2) प्राणायाम	ब) जल
3) नेती	क) प्रत्याहार
4) धौती	ड) अनुलोम-विलोम
5) अष्टांग योग	इ) हलासन

Long Answer Type Question

1. योगाचा अर्थ, कोणत्याही दोन व्याख्या व महत्व लिहा.
2. योग म्हणजे काय ? कोणत्याही दोन योगाच्या व्याख्या लिहा.
3. योग म्हणजे काय ? योगाभ्यासा बदलचे गैरसमज स्पष्ट करा.
4. 'योग' शब्दापासून आपणास काय बोध होतो ? योगाचे उद्देश्य लिहा.
5. योग म्हणजे काय ? योग विषयीचे गैरसमज लिहा.
6. योगाच्या दोन व्याख्या सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
8. 'योग' शब्दापासून आपणास काय बोध होतो ? योगाच्या व्याख्या सांगून ते स्पष्ट करा.
7. योगाचा अर्थ आणि कोणत्याही दोन व्याख्या सविस्तर लिहा.
8. योगशास्त्राचा अर्थ लिहा. योग संबंधीच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
9. भारतात योगाची ऐतिहासिक प्रगति स्पष्ट करा.
10. प्राचीन भारतामधला योगाचा इतिहास स्पष्ट करा.
11. योग प्रक्रियांचे ऐतिहासिक वर्णन करा.
12. योगाचा ऐतिहासिक विकास लिहा.
13. आधुनिक काळातील योगशास्त्राचा इतिहास लिहा.
14. अष्टांग योग लिहून आसन व प्राणायामाची विस्तृत माहिती लिहा.
15. अष्टांग योगाची अंगे किती व कोणती? कोणत्याही अंगाबद्दल सविस्तर लिहा.
16. बहिरंग योग म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
17. अष्टांग योगानुसार आसन आणि प्राणायामाचे वर्णन करा.
18. यम आणि नियम स्पष्ट करा.
19. आसन आणि शारीरिक व्यायाम यातील फरक स्पष्ट करा.
20. योग व्यायाम आणि शारीरिक व्यायाम यामधील फरक स्पष्ट करा.
21. प्राणायामाचा अर्थ स्पष्ट करून हठयोगामध्ये किती प्रकारचे प्राणायाम सांगितले आहे ?
22. प्राणायाम आणि सामान्य श्वसन यातील फरक स्पष्ट करा.
23. शिक्षणात योगाची आवश्यकता लिहा.
24. योगाच्या प्रचारात प्रसारमाध्यमांचे योगदान लिहा.
25. शिक्षणातील योगाचे महत्व लिहा.
26. योग शिक्षणातील आधुनिक घडामोडींबद्दल माहिती द्या.
27. योग शिक्षणाचे महत्व विशद करा.
28. आधुनिक युगात योग विचारधारा स्पष्ट करा.

#####

B. S. Patil Mahavidyalaya, Paratwada
Question Bank
B.A. Part-1 Sem-II
Subject Name : Yogashastra (Basic Principles of Yoga)

Multiple Choice Question (M.C.Q.)

1. W.H.O नुसार आरोग्याचे परिमाण आहेत :
अ) शारीरिक-मानसिक आरोग्य ब) सामाजिक-आध्यात्मिक आरोग्य
क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही
2. W.H.O नुसार कोणता आरोग्याचा परिमाण नाही ?
अ) शारीरिक ब) मानसिक क) सामाजिक ड) व्यावहारिक
3. 'स्वास्थ्य' शब्दाचा अर्थ आहे :
अ) रोगांपासून मुक्ति ब) स्वास्थ्यामध्ये प्रगती क) स्वतः मध्ये स्थित ड) वरील सर्व
4. आरोग्याच्या दृष्टिकोनातून कोणता आहार उपयुक्त आहे ?
अ) सात्विक आहार ब) राजसिक आहार क) तामसिक आहार ड) सात्विक आणि राजसिक आहार
5. हठयोगामध्ये 'ह' आणि 'ठ' चा अर्थ काय आहे ?
अ) हकार आणि ठकर ब) 'ह' चा अर्थ चंद्र क) 'ठ' चा अर्थ सूर्य ड) वरील सर्व
6. घेरंड संहितेनुसार कोणते 'घट' शुद्धीचे साधन नाही ?
अ) लाघव ब) आसन क) धैर्याचे तिमिड) प्रत्यक्ष
7. हठप्रदिका आणि घेरंड संहिते मध्ये कोणत्या आसनाला घेवून विरोधाभास आहे ?
अ) मुक्तासन ब) वज्रासन क) गुप्तासन ड) वरील सर्व
8. खालीलपैकी कोणत्या प्राणायामाचे वर्णन घेरंड संहितेमध्ये नाही ?
अ) सहित ब) सूर्यभेदी क) सित्कारी ड) शीतली
9. स्वात्माराम यांनी कोणत्या आसनाला सर्वश्रेष्ठ मानले आहे ?
अ) सिद्धासन ब) पद्मासन क) सिंहासन ड) स्वस्तिकासन
10. घेरंड संहितेनुसार आसनांचे लाभ आहेत :
अ) मानसिक आणि शारीरिक स्थिरता ब) दृढता
क) आरोग्य आणि शरीरात हलकेपणा ड) यापैकी नाही
11. 'हठयोग' चा अर्थ आहे :
अ) सूर्य-चंद्र ची एकरूपता ब) 'ह' आणि 'ठ' ची एकरूपता
क) इडा-पिंगळा ची एकरूपता ड) वरील सर्व

12. हठयोगाचा पहिला वक्ता कोणाला मानले जाते ?
 अ) आदिनाथ ब) पतंजलि क) गोरक्षनाथ ड) यापैकी नाही
13. घट चा अर्थ आहे :
 अ) घळा ब) शरीर क) घळा आणि शरीर दोन्ही ड) यापैकी नाही
14. खालीलपैकी कोणते आसन ध्यानात्मक आसनाच्या प्रकारातील आहे ?
 अ) पवनमुक्तासन ब) मकरासन क) पद्मासन ड) यापैकी नाही
15. कोणते आसन जेवण केल्यानंतर करू शकतो ?
 अ) मकरासन ब) अर्ध हलासन क) विपरीतकरणी ड) वज्रासन
16. खालीलपैकी कोणते आसन उभे राहून केल्या जाते ?
 अ) ताडासन ब) पद्मासन क) पवन मुक्तासन ड) मकरासन
17. कोणत्या आसनाचा सराव कंबर दुखीचा त्रास असल्यास करू नये ?
 अ) पद्मासन ब) वज्रासन क) पश्चिमोत्तानासन ड) मकरासन
18. खालीलपैकी कोणत्या आसनाचा आकार कमळा सारखा दिसतो ?
 अ) वक्रासन ब) भुजंगासन क) पद्मासन ड) मकरासन
19. खालीलपैकी कोणते आसन पोटावर झोपून केले जाते ?
 अ) पश्चिमोत्तानासन ब) वक्रासन क) अर्ध हलासन ड) भुजंगासन
20. खालीलपैकी कोणते आसन शिथिलीकरणात्मक आसनाच्या प्रकारातील आहे ?
 अ) पद्मासन ब) वज्रासन क) शनकासन ड) चक्रासन
21. कोणत्या आसनाचा आकार धनुष्य बाणासारखा दिसतो ?
 अ) आकर्ण धनुरासन ब) वज्रासन क) अर्ध शलभासन ड) मकरासन
22. नाडी शोधन करते वेळी पूरक, कुंभक आणि रेचक यांचे प्रमाण (अनुपात) किती सांगितले आहे ?
 अ) 1 : 4 : 2 ब) 1 : 2 : 2 क) 1 : 4 : 4 ड) यापैकी नाही
23. उज्जायी प्राणायामाचे मुख्य लाभ आहेत :
 अ) कफजन्य विकार ब) अपचन क) सामान्य वात ड) वरील सर्व
24. खालीलपैकी कोण कूलिंग प्राणायामाच्या अंतर्गत येतो ?
 अ) सूर्य भेदन ब) उज्जायी क) सित्कारी ड) यापैकी नाही
25. कोणता प्राणायाम विषाचा प्रभाव नष्ट करतो ?
 अ) सित्कारी ब) शितली क) उज्जायी ड) सूर्यभेदन
26. सूर्य भेदन प्राणायाम करतांना कोणत्या नाकपुडी मधून पूरक केल्या जाते ?
 अ) उजवी ब) डावी क) उजवी आणि डावी ड) सुषुम्ना

27. पित्तरोग नाशक प्राणायाम कोणता आहे ?
 अ) शीतली ब) भस्त्रिका क) भ्रामरी ड) शीतली आणि भस्त्रिका
28. कफरोग नाशक षट्कर्म आहे :
 अ) बस्ती ब) धौती क) कपालभाती आणि धौती ड) वरील सर्व
29. कोणत्या बंधाच्या अभ्यासाने शरीराच्या 16 भागांत बंध लागतो ?
 अ) उदरियान बंध ब) जालंधर बंध क) अ) आणि ब) दोन्ही ड) महाबंध
30. हठप्रदीपिकेनुसार 'बंध' चा सराव दिवसातून किती वेळा केला पाहिजे ?
 अ) 4 ब) 3 क) 8 ड) 5
31. घेरंड संहितेमध्ये वर्णित मुद्रांची संख्या आहे :
 अ) 25 ब) 10 क) 15 ड) 20
32. स्वात्मारामाच्यानुसार मुद्रांमध्ये सर्वात मुख्य मुद्रा कोणती आहे ?
 अ) खेचरी मुद्रा ब) महावेध क) महाबंध ड) मूलबंध
33. 'योगश्चित्त वृत्ति निरोधः' चे वर्णन आहे :
 अ) योगसूत्र 1.1 ब) योगसूत्र 1.2 क) योगसूत्र 1.5 ड) योगसूत्र 2.1
34. योगसूत्रानुसार चित्ताच्या वृत्तिचे किती प्रकार सांगितले आहेत ?
 अ) 3 ब) 5 क) 6 ड) 4
35. योगसूत्रानुसार वृत्तिचा प्रकार नाही :
 अ) प्रमाण ब) निद्रा क) शाप ड) विकल्प
36. खालीलपैकी कोणती चित्ताची अवस्था (भूमि) नाही ?
 अ) एकाग्रवस्था ब) विरुद्धावस्था क) मूढावस्था ड) विक्षिप्तावस्था
37. खालीलपैकी कोणता बहिरंग योगाचा अंग नाही ?
 अ) आसन ब) धारणा क) प्राणायाम ड) प्रत्याहार
38. खालीलपैकी कोणता अंतरंग योगाचा अंग आहे ?
 अ) आसन ब) ध्यान क) प्राणायाम ड) प्रत्याहार
39. धारणा, ध्यान आणि समाधि यांना कोणाचा बहिरंग मानला जातो ?
 अ) निर्बिज समाधि ब) सम्प्रज्ञातयोग क) (अ) आणि (ब) दोन्ही ड) यापैकी नाही
40. ध्यान करते वेळी कोणत्या अंगाला स्थिर ठेवण्यास सांगितले आहे ?
 अ) शरीर, चेहरा आणि मान ब) मान, नाक आणि शरीर
 क) शरीर, चेहरा आणि नाक ड) वरील सर्व

Short Answer Type Question

1. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

अ) आरोग्याच्या व्याख्या

ब) आरोग्याचे महत्व

क) आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक

2. टिपणे लिहा (कोणतेही दोनवर)

अ) नौली

ब) बस्ती

क) त्राटक

3. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

अ) धारणा

ब) ध्यान

क) समाधि

4. टिपा लिहा.

1) बंध

2) मुद्रा

3) त्राटक

5. योग्य जोड्या जुळवा :

अ) षट्कर्म

ब) प्राणायाम

क) जिव्हा बंध

ड) प्राणायामाची पूर्ण तयारी

इ) जालंधर बंध

6. टिपणे लिहा. (कोणतेही दोन)

अ) आसन

ब) प्राणायाम

क) षट्कर्म

i) नाडीशोधन प्राणायाम

ii) जीभ

iii) गळा
स्थापना

iv) कपालभाती

v) शितली

Long Answer Type Question

1. W.H.O. सहित आरोग्याच्या व्याख्या लिहून आरोग्याचे महत्व स्पष्ट करा.
2. आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक कोणते आहेत.
3. आरोग्य म्हणजे काय ? आरोग्याची संकल्पना स्पष्ट लिहा.
4. अष्टांग योगाची अंगे किती व कोणती? कोणत्याही दोन अंगाबद्दल सविस्तर लिहा.
5. अंतरंग योगाचे थोडक्यात वर्णन करा.
6. हठयोगानुसार आसन आणि प्राणायामाचे वर्णन करा.
7. धारणा किंवा ध्यानाचे थोडक्यात वर्णन करा.
8. आसनाचे सिद्धांत स्पष्ट करा.
9. आसन आणि प्राणायामाचे प्रकार स्पष्ट करा.
10. आसनावर निबंध लिहा.
11. प्राणायामाचे फायदे लिहा.
12. प्राणायामावर निबंध लिहा.
13. प्राणायामाचा अर्थ स्पष्ट करून हठयोगामध्ये किती प्रकारचे प्राणायाम सांगितले आहे ?
14. हठयोगाच्या आधारे षट्कर्मावर लघु निबंध लिहा.
15. हठप्रदिपिकेत वर्णित कोणत्याही दोन आसनाचे वर्णन करा.
16. त्राटकाची विधि व फायदे स्पष्ट करा.
17. हठप्रदिपिकेनुसार बंधाचे वर्णन करा.
18. चित्तवृत्तीची संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
19. हठप्रदिपिकेनुसार धारणा आणि ध्यान चे थोडक्यात वर्णन करा.
20. समाधीचे विस्तृत वर्णन करा.
21. हठप्रदिपिकेनुसार मुद्रांचे सविस्तर वर्णन करा.
23. नौली आणि बस्तीच्या प्रकारांचे सविस्तर वर्णन करा.
24. चित्त आणि वृत्तिचे सविस्तर वर्णन करा.
25. समाधीचे सविस्तर वर्णन करा.

#####